

Uzasadnienie projektu
Regulaminu
udzielania pomocy adwokatom w wypadkach losowych

Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie obecnej kadencji powołała w dniu 25 lutego 2021 roku Komisję Socjalno-Bytową, która wypełnia zadania Komisji Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej, działającej na podstawie Regulaminu Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej ORA w Lublinie, uchwalonego dnia 15 kwietnia 2000 roku z późn. zmianami przez Zgromadzenie Izby Adwokackiej w Lublinie.

W toku prac Komisja Socjalno-Bytowa stwierdziła, że Regulamin FSK nie jest dostosowany do obowiązujących przepisów i wymaga uaktualnienia. Komisja odbyła dwa spotkania, podczas których analizowała treść dotychczas obowiązującego Regulaminu FSK i postanowiła przedstawić wnioski w przedmiocie konieczności jego zmiany w kierunku dostosowania regulaminu do obowiązujących przepisów prawa, realnych możliwości finansowych Izby, uproszczenia zasad przyznawania pomocy i transparentności działalności Komisji.

1. W pierwszej kolejności należy dostosować przepisy Regulaminu do obowiązujących przepisów ustawy *o rachunkowości*. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 lipca 2015 r. *o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw* z dniem 23 września 2015 r. uległa zmianie definicja pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 32), która obejmuje wszelkie wydatki na działalność losową i socjalną jednostki. Zgodnie z regulacjami tej ustawy oraz poglądami komentatorów fundusz specjalny, a taki został stworzony na podstawie dotychczas obowiązujących regulaminów, istnieć może wyłącznie jako Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, Fundusz PFRON oraz fundusze remontowe w spółdzielniach mieszkaniowych. Z uwagi na to Komisja dostrzegła, że nie jest dopuszczalne tworzenie formalnie odrębnego funduszu przeznaczonego na samopomoc koleżeńską.
2. W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw wieloletniej tradycji wspierania Koleżanek i Kolegów pomocą w wypadkach losowych, projekt przewiduje, że środki na udzielanie adwokatom pomocy materialnej zostaną zabezpieczone w budżecie z wpływów ze składek członkowskich. Jednocześnie coroczne przeznaczenie wpływów ze składek członkowskich, które w poprzednim roku obrachunkowym zostały uiszczone, pozwoli określić w preliminarzu wydatków realną wysokość środków, które będą mogły zostać przeznaczone na pomoc koleżeńską. Z regulaminu usunięte zostały źródła pozyskiwania środków inne niż odpisy ze składek członkowskich. Z dotychczasowej wieloletniej historii istnienia Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej wynika, że Fundusz nie był zasilany wpływami z innych źródeł.
3. W dotychczas obowiązującym regulaminie FSK wysokość odpisów ze składek na cele Funduszu wynosiła 3%. Aktualnie projekt przewiduje, że będzie to do 5%, co pozwoli, w zależności od ilości wniosków i wysokości udzielonej pomocy, na ewentualne przesunięcia w budżecie niewykorzystanych środków.
4. Projekt przewiduje, że uprawnionymi do korzystania ze środków na udzielanie pomocy w wypadkach losowych są adwokaci, po spełnieniu określonych kryteriów, tj. są wpisani na

listę adwokatów Izby Adwokackiej w Lublinie, nie są zawieszeni w czynnościach zawodowych decyzją ORA lub orzeczeniem organów Izby, nie toczy się przeciwko nim postępowanie dyscyplinarne, nie zalegają z płatnością składek izbowych za okres powyżej 3 miesięcy oraz nie posiadają innych zobowiązań finansowych wobec Izby. Rozwiązanie to przewiduje możliwość wnioskowania o udzielenie pomocy przez wszystkich adwokatów Izby Lubelskiej, zarówno wykonujących zawód, jak i niewykonujących zawodu, a także bez ograniczeń czasowych wynikających z długości wykonywania zawodu.

5. W celu ujednoczenia terminologii w projekcie wskazano, że kompetencje w przedmiocie udzielania pomocy w wypadkach losowych będzie miała Komisja Socjalno-Bytowa, a nie Komisja Funduszu Samopomocy Koleżeńskej – z uwagi na wyeliminowanie funduszu samopomocy, jak i ze względu na powołanie Komisji Socjalno-Bytowej uchwałą ORA w lutym b.r., która także w poprzednich kadencjach realizowała zadania Komisji FSK.
6. Projekt przewiduje, że Komisja Socjalno-Bytowa będzie składała Zgromadzeniu Izby coroczne sprawozdania ze swojej działalności i wskazywała sposób rozliczania środków przeznaczonych na udzielanie pomocy w wypadkach losowych. Rozwiązanie to jest wyrazem realizacji zasady transparentności.
7. Istotną zmianą w regulaminie jest ograniczenie pomocy do dwóch przypadków: pomocy doraźnej oraz zapomóg pośmiertnych. Tym samym została usunięta możliwość udzielania pożyczek członkom Izby. W kadencji 2017-2021 Komisja nie udzieliła ani jednej pożyczki, co spowodowane było brakiem środków finansowych oraz przeszkodami natury prawnej. Udzielanie pożyczek nie mieści się w działalności statutowej Adwokatury, stąd każdorazowe udzielenie pożyczki adwokatowi wiązałoby się dla Izby z obowiązkiem podatkowym (zapłatą podatku CIT od środków wydatkowanych na pożyczkę) oraz ryzykiem uznania tego za świadczenie usług finansowych. Inne Izby Adwokackie w Polsce praktycznie nie udzielają pożyczek. Przy przyjęciu, że corocznie na cele pomocy materialnej adwokatom zostanie przeznaczony 5% wpływów ze składek, to kwota, którą dysponować może komisja, oscylować będzie na poziomie 70-75 tys. złotych rocznie, co oznacza, że jedynie kilka osób mogłoby skorzystać z możliwości otrzymania pożyczki, z jednoczesnym zmniejszeniem środków na udzielenie pozostałych form pomocy. Dotychczas obowiązujący Regulamin przewidywał, że pożyczka może być udzielona w kwocie do 30.000 zł na cele związane z modernizacją, remontem lub wyposażeniem kancelarii oraz do 10.000 zł na inne cele.
8. Projekt ukierunkowany jest na wsparcie tych członków Izby, którzy ze względu na swoją trudną sytuację losową znajdują się w szczególnej potrzebie materialnej. Realizowanie działalności pożyczkowej – od lat niepraktykowane – powodowałoby zmniejszenie środków, które mogły zostać przeznaczone na pomoc dla potrzebujących Koleżanek i Kolegów. Zasadnym jest tym samym skoncentrowanie się wyłącznie na jednej sferze działalności, związanej z niesieniem doraźnej pomocy, nie zaś na działalności pożyczkowej, która może budzić istotne kontrowersje prawne, a przede wszystkim podatkowe oraz słusznościowe. Dodatkowo, wskazać należy, że z uwagi na ewentualną niską kwotę pożyczek, jakie mogłyby być udzielane, dostrzec należy, iż na rynku usług finansowych istnieje możliwość uzyskania kwotowo zbliżonych pożyczek z podobnym oprocentowaniem, albo niewiele wyższym niż to, które z uwagi na konsekwencje chociażby podatkowe oraz ekonomiczne obciążałyby członka Izby korzystającego z tej formy wsparcia. Podnieść należy, że pożyczki udzielane uprzednio były oprocentowane. Nie było

więc tak, że adwokat korzystając z nich, nie ponosił jakichkolwiek kosztów. Ubocznie też wskazać trzeba na problem ściągальności pożyczek i terminowych ich spłat przez członków Izby.

9. Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny, wynikający ze zmiany sposobu udzielania pomocy, już nie w formie Funduszu, a w wyniku zabezpieczenia środków w budżecie na cele pomocowe.

Adw. Ewa Kiełbowicz
Przewodnicząca
Komisji Socjalno – Bytowej
Okręgowej Rady Adwokackiej
w Lublinie